

Inhoud

Proloog	9
1. Bergamo – Dronero	15
2. Dronero	25
3. Dronero – Colle di Sampeyre – Dronero, 90 km	36
4. Dronero	44
5. Dronero – Lusernetta, 77 km	63
6. Lusernetta – Víu, 87 km	78
7. Víu – Settimo Vittone, 91 km	89
8. Settimo Vittone – Aosta, 88 km	101
9. Aosta – Martigny, 67 km	113
10. Martigny – Thann, 68 km	143
11. Thann – Münster, 25 km	163
12. Münster – Esch-sur-Alzette, 130 km	178
13. Esch-sur-Alzette – Stavelot, 71 km	194
14. Stavelot – Amsterdam, 117 km	208
Epiloog	223
Nawoord	225

Proloog

Vijf mannen uit de Lage Landen fietsen aan de voet van de Italiaanse Alpen tegen een berg op. Het is hoogzomer 1994. Na een korte adempauze op de top laten ze zich naar beneden rollen en beklimmen daarna een volgende berg. Van dorp naar dorp trekken ze onder de snikhete zon. Een zesdaagse ronde van ruim 100 kilometer per dag volgens een tevoren zorgvuldig uitgezette route in Piemonte, het noordwesten van Italië, hemelsbreed zo'n 100 kilometer boven de Ligurische bloemenriviëra.

De vijf zijn wielervrienden sinds ze midden jaren tachtig besloten per fiets de Pyreneeën over te trekken. Bindend element: liefde voor popmuziek, sport, literatuur en de fiets.

Ze koesteren bijnamen als *de Wesp*, *Oude Van Dijk* (geschatte leeftijd: 184), *drs. C.*, *'t Fransmannetje*, *v/h Dikke Fred* en *de Vlo* (alias *De Messias van het Mergelland*).

Reuzen als Tourmalet, Aubisque, Galibier, Stelvio, Gavia, Izoard, Madeleine, Alpe d'Huez en natuurlijk de onvermijdelijke Mont Ventoux hebben ze bedwongen. Nooit snel, altijd slingerend, steevast hijgend, vaak zingend en soms vloekend.

Hoe kien ook op de onsjes bagage, telkens heb ik tijdens die tochten een klein notitieboekje bij me en een pen. Daarin noteer ik datum, gereden afstand, gemiddelde snelheid, vertrek- en aankomstplaatsen, de quote van de dag, opmerkelijke gebeurtenissen of juist volstrekt onbelangrijke zaken die ik waardig vind om op te slaan. 'Boekhouder van het eigen leven,' zoals H.J.A. Hofland het ooit verwoordde.

Ik lees dat het in 1994 de eerste keer is dat we fietsenderwijs Italië bezoeken en dat we op zaterdag 30 juli met een gehuurd bestelbusje naar hotel Stazione in Susa zijn vertrokken. Hier laten we overbodige bagage achter, fietsen weg en komen een week later terug.

In mijn fotoalbum *Cyclisme '94* zie ik bekende gezichten naast de felgele DAF 400. Zo te zien dorstig en moe van de lange reis Maastricht – Susa in een veel te krap voertuig stampvol fietsen. Ik sta als drieëndertigjarige 'wild one' uitbundig schreeuwend op een nachtfoto met een versleten groene koffer in mijn armen. Kaki bermudabroek, zwart T-shirt, sigaret in de mond. Ernaast het overige gezelschap, ook in uitgelaten stemming.

De route van dat jaar is indrukwekkend. Meteen op zondag van start met een col van 2176 meter. Slapen in Pinerolo. Daarna beetje glooiend langs de voet van de Piemontese Alpen peddelen. Op dag 3 Frankrijk in via de Col de la Lombarde (2350 m). Daarna staan nog de Col d'Izoard (2360 m) en de Colle dell'Assietta (2472 m) op het programma.

Maar daar gaat het hier niet om.

In het fotoboek steken drie fris gewassen en in lange broek gestoken jonge heren een plein over voor *Albergo Nuovo Gallo*, herberg De Nieuwe Haan. In de verte, bo-

ven het naambord, hangt aan de luiken een druipend wielervasje. Dronero.

Op dag 2 (maandag 1 augustus 1994) eindigt onze tocht in dit kleine stadje, gelegen aan het begin van de doodlopende vallei waarin de *Torrente Maira* stroomt.

Tussen Pinerolo en Dronero heeft het leren riempje van mijn linker toeclip het begeven, wat op vlakke wegen geen ramp is, maar in het hooggebergte heel vervelend. Dus op zoek naar een nieuw riempje, ongetwijfeld te vinden in Dronero, de middelgrote finishplaats van dag 2.

We zitten op het centrale plein in de middagzon. De fietsen leunen tegen een muurtje. Met Oude Van Dijk ga ik vervolgens op zoek naar een vers riempje voor de toeclip. In heel Dronero blijkt slechts in een zijstraatje van de Via Giolitti een stokoude fietsenmaker annex smid te vinden. Zijn werkplaats is een verduisterde pijpenla. Vrijwel tandenloos grijnst hij dat hij geen riempjes heeft voor een racefiets. Wie wel? Geen idee.

Inmiddels hebben onze fietsen op het plein de aandacht getrokken van een behulpzame passant. De loodgieter, zelf wielrenner, zo blijkt later. Hij weet een dorpje verder een man die ons zeker kan helpen. In vijf minuten brengt hij ons met zijn Fiat Panda naar het gehucht Villar San Costanzo, waar de regionale wielerved Gian Paolo Cucchietti woont. We stappen uit en zien nergens een wielervinkel.

Naast het gemeentehuis opent onze redder in spe een onooglijke toegangsdeur van ijzeren golfplaten. We vertrouwen het maar half. We ontwijken een stel loslopende kippen, stappen over de slapende hond en komen terecht op een binnenplaats, grenzend aan een goed onderhouden moestuin. Rechts een provisorisch afdakje waaronder fra-

mes en wielen van gedemonteerde racefietsen. Links een raam met daarachter het neonlicht van een werkplaats.

Bij het betreden worden we verblind door de aanblik van glimmende, geschoren rennersbenen op stralende fietsen van het huismerk Cucchietti. De jeugdploeg van *Bici Cucchietti* warmt zich op. We staan perplex. Geven de eigenaar een hand en kijken beduusd rond. Aan de muur vergeelde interviews en oude foto's van de *campionissimo* met Felice Gimondi, Eddy Merckx en Jan Janssen. Tientallen bekercups en vaantjes. De geur van kettingsmeer. Het wielersportmuseum. Verstopt in een gat, achter een metalen deur.

De loodgieter legt de reden van ons bezoek uit. Gian Paolo Cucchietti geeft ons twee leren riempjes (één reserve). We mogen niet betalen. Ik protesteer, maar hij is onverbiddelijk. Ik dank hem omstandig voor zijn hulp en wil eigenlijk niets liever dan hier nog een uur blijven zitten op een krukje om te voelen hoe het hart van de Italiaanse wielersport klopt. De intieme sfeer van jonge en oude mannen met dezelfde passie. Blijven prutsen aan een fiets tot hij helemaal naar de zin is. Maar we moeten weg, de loodgieter heeft nog meer te doen vandaag.

Waarom ik het deed weet ik nog steeds niet, maar bij het afscheid bezweer ik mijzelf en *il signore* Cucchietti plechtig: 'Meneer Cucchietti, als ik ooit een nieuwe fiets koop, dan doe ik dat hier...!' Na een korte denkpauze: '... en dan fiets ik 'm naar huis, naar Nederland.'

Ik weet op dat moment zeker dat het geen loze woorden zijn.

Eenmaal weer terug bij de fietsvrienden in Dronero, drinken we in de avondzon 'bicicletta' (campari met wit-

te wijn en ijsblokjes) en prosecco bij schaaltes noten en olijven. Een verlaten plein, een halfvol terras, een paar oude mannen op een bankje, het verwaide geluid van RAI Uno uit een keukenraam, in de verte scheurt een ratelende Vespa over de Romeinse brug.

Twee lederen riempjes liggen op tafel. Ik voel me heel apart. Het lijkt op geluk. Geen twee seconden, maar urenlang.

Vijf vrienden en een gerepareerde fiets. Meer heeft een mens niet nodig.

Hoofdstuk 1

Bergamo – Dronero

Waarin geen meter wordt gefietst, de liefde wordt beleden en de zenuwen toeslaan bij de nadering van eindpunt Dronero.

Aan boord van de rijdende Intercity 606 Valentino, 9 mei, 's middags

Een sms gaat uit. *'Milano. Met water en panini aan boord vd trein naar Turijn.*

In de verte besneeuwde Alpentoppen. Lees: '... de liefde kent haar eigen diepte pas op het uur der scheiding...'
La vita è bella. Ti amo.'

Tegenover mij zit een charmante man met bruine ogen en donker haar. Keurig in Italiaanse snit. Jaar of vijfenveertig. Bruinleren instappers. Moderne bril. *Gazzetta dello Sport* naast zich. Hij monstert mij.

Wat hij ziet is een leeftijdgenoot, licht ongeschoren, glimmende ogen, gekrulde mondhoeken, zwart rugzakje, rode fietshelm. Omringd door Italiaanse Michelinkaart 428, uitgeprint routeschema, Moleskine-dagboek. In de weer met een flink verouderde Nokia.

De man, die Massimo heet, vraagt waar ik heen reis. Ik zeg 'Dronero' en vertel hem mijn missie. Over de belofte aan een oude wielrenner die tegenwoordig fietsen bouwt. Over de ontmoeting in 1994 toen hij pro Deo mijn fiets repareerde. Dat ik ooit zou terugkeren om een nieuw gebouwde fiets te kopen. En dat ik die fiets dan over de Alpen naar huis zou trappen. Solo.

Ik zie glanzende ogen en een volle glimlach bij een wildvreemde Italiaan. Hij slikt en knikt aanmoedigend. Ik vraag me af of dit sentiment typisch mediterrään is of universeel. Massimo wil mijn route weten. Die is simpel. Omdat ik zo lang mogelijk in het ideale fietsland Italië wil rijden, vertrek ik over enkele dagen vanuit basiskamp Dronero niet naar het naburige Frankrijk, maar koers recht omhoog via Aosta naar Zwitserland. Kilometer of 350. Sla Zwitserland zelf zo veel mogelijk over en reis in drie uur per sneltrein van Martigny naar Bahnhof Basel. Daar per fiets Frankrijk in, naar de Vogezes. Over de cols naar het noorden, naar groothertogdom Luxemburg. Van Esch-sur-Alzette over het parcours van de derde etappe van de Tour de France 2006 naar finishplaats Valkenburg. Daar zien we wel verder.

Mijn traject bevat achttien cols, waarvan drie hoger dan 2000 meter. Ik vertel Massimo over de voorpret om zonder routeplanner, gewoon met kaarten aan de keukentafel, te zoeken naar een rustig en toch spannend parcours. Binnen twee weken af te leggen, wat neerkomt op zo'n 100 kilometer per dag. In het begin korter, om te wennen aan de bergen. Daarna: lange halen gauw thuis, richting zompige moerasdelta.

Ik leg uit dat de Colle del Nivolet (2611 meter) het spektakelstuk van mijn tocht moet worden. Een onbekende grootheid die volgens een Belgische website een pad van 'steenslag' zou bevatten. Dwars door het natuurgebied Gran Paradiso over een weg die volgens de ene kaart wel en volgens een andere niet bestaat. Ik vertel hem het heroïsche verhaal van een roekeloze fietstocht in het zuiden van Spanje. Hoe we daar in de Sierra Nevada tegen het vallen van de avond op smalle bandjes een urenlange, levensgevaarlijke afdaling over een met keien en kuilen bezaaid geitenpad hebben gemaakt. Of de onverharde beklimming van de Colle delle Finestre in 1994. Gebroken zadelpen, modder, regen, kou. Ik vertel het hem lachend, maar hij lijkt niet te begrijpen wat daar leuk aan is.

Station Savigliano. Massimo staat op, geeft een hand, wenst me een goede reis en loopt naar de uitgang van de wagon. Ik kijk naar buiten. Het perron ligt ruim onder straatniveau. Zie van onderen hoe mensen zich op het stationsplein haasten om de trein te halen. Een eenzame bergschoen ligt op een muurtje achter een manshoog reclamebord. Vreemde plek voor schoeisel om achter te blijven. Leg mijn kousenvoeten op de zitting van de vrijgekomen stoel tegenover mij. Peins verder over de schoen en over de geneugten van alleenstaand reizen. Dat je dan lekker lang kan blijven prakkizeren over een achtergelaten bergschoen.

Pak even later mijn notitieboekje dat ik voor deze reis heb aangeschaft. Een Moleskine-boekje dat in geopende staat bijna een A4'tje meet.

Ik schrijf: *'La Vita! Mooi dat Dikke Dirk zijn droom achterna aan het jagen is. Even bevrijd van de stress. Bijna 45 jaar, hoe hangt de vlag erbij? (Makkelijk pra-*